

Λουξεμβούργο, Οκτώβριος 2025

Ετήσια έκθεση σχετικά με τον προϋπολογισμό της ΕΕ: 10 συχνές ερωτήσεις

1. [Ποιος είναι ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου \(ΕΕΣ\) όσον αφορά τους λογαριασμούς της ΕΕ;](#)
2. [Σε ποια συμπεράσματα κατέληξε το ΕΕΣ σχετικά με τους λογαριασμούς του 2024;](#)
3. [Τι είναι η «καθαρή γνώμη», η «γνώμη με επιφύλαξη» και η «αρνητική γνώμη»;](#)
4. [Τι σημαίνει «σημαντικό επίπεδο σφάλματος»;](#)
5. [Τι σημαίνει «εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος»;](#)
6. [Το ποσοστό σφάλματος σημαίνει ότι κατασπαταλήθηκε το 3,6% των πόρων της ΕΕ;](#)
7. [Όπου υπάρχει σφάλμα, υπάρχει και απάτη;](#)
8. [Τι σημαίνει «διάχυτο σφάλμα»;](#)
9. [Πώς είναι η κατάσταση όσον αφορά το χρέος και το άνοιγμα του προϋπολογισμού;](#)
10. [Γιατί προβληματίζει το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο η αυξανόμενη επιβάρυνση από τις δανειακές υποχρεώσεις;](#)

1. Ποιος είναι ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ) όσον αφορά τους λογαριασμούς της ΕΕ;

Κάθε χρόνο, υποβάλλουμε σε έλεγχο τους ενοποιημένους λογαριασμούς της ΕΕ και διατυπώνουμε γνώμη επί τριών ζητημάτων:

- αν οι λογαριασμοί είναι αξιόπιστοι,
- αν τα έσοδα της ΕΕ εισπράχθηκαν και
- αν οι πληρωμές πραγματοποιήθηκαν σύννομα.

Αυτοί οι έλεγχοι αποτελούν τη βάση επί της οποίας θεμελιώνουμε τη **δήλωση διασφάλισης**, την οποία υποχρεούμαστε να παρέχουμε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο δυνάμει του άρθρου 287 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το 2024, οι δαπάνες του προϋπολογισμού της ΕΕ ανήλθαν συνολικά σε **191,1 δισ. ευρώ**.

Συνυπολογιζομένων των δαπανών από τα κονδύλια που αφορούν τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (**55,9 δισ. ευρώ**), οι πληρωμές της ΕΕ ανήλθαν συνολικά σε **247,0 δισ. ευρώ**.

2. Σε ποια συμπεράσματα κατέληξε το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο σχετικά με τους λογαριασμούς του 2024;

Εγκρίναμε τους λογαριασμούς ως **αξιόπιστους** (δηλαδή, διατυπώσαμε «καθαρή» γνώμη), όπως κάνουμε για κάθε οικονομικό έτος από το 2007. Καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι οι λογαριασμοί του 2024 απεικονίζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη πλευρά, την οικονομική κατάσταση της ΕΕ, τα αποτελέσματά της για το συγκεκριμένο οικονομικό έτος, καθώς και τις ταμειακές ροές της και τις μεταβολές των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της.

Διαπιστώσαμε ότι τα έσοδα δεν περιείχαν σημαντικό σφάλμα.

Όσον αφορά τις δαπάνες, διατυπώνουμε δύο χωριστές γνώμες: μία για τον προϋπολογισμό της ΕΕ και μία για τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΜΑΑ), τον κύριο πυλώνα της δέσμης μέτρων της ΕΕ για την ανάκαμψη μετά την πανδημία, γνωστής και ως NextGenerationEU (NGEU).

Το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος στις **δαπάνες του προϋπολογισμού της ΕΕ** ήταν 3,6 %, ποσοστό που παρουσιάζεται μειωμένο έναντι των δύο τελευταίων ετών, όταν ανερχόταν σε 5,6 % (2023) και σε 4,2 % (2022). Το εκτιμώμενο ποσοστό σφάλματος για το 2024 παραμένει υπερβολικά υψηλό, εξακολουθεί δηλαδή να υπερβαίνει το όριο του 2 %. Και το 2024, το σφάλμα ήταν **διάχυτο**. Για τον λόγο αυτό, διατυπώσαμε **αρνητική γνώμη** για έκτο συναπτό έτος.

Ο ΜΑΑ υλοποιείται κατά τρόπο θεμελιωδώς διαφορετικό σε σχέση με τις συνήθεις δαπάνες του προϋπολογισμού της ΕΕ. Ενώ οι δικαιούχοι των δαπανών του προϋπολογισμού της ΕΕ πληρώνονται για την εκτέλεση ορισμένων δραστηριοτήτων ή αποζημιώνονται για τα έξοδα στα οποία έχουν υποβληθεί, στο πλαίσιο του ΜΑΑ τα κράτη μέλη εισπράττουν ποσά για την ικανοποιητική εκπλήρωση προκαθορισμένων ορόσημων ή τιμών-στόχου. Ως εκ τούτου, διατυπώσαμε **χωριστή γνώμη για τις δαπάνες του ΜΑΑ**, αφιερώνοντάς του μάλιστα και ειδικό κεφάλαιο της ετήσιας έκθεσης. Εντοπίσαμε προβλήματα κανονικότητας με οικονομική επίπτωση σε 12 από τα 395 ορόσημα και τιμές-στόχο που εξετάσαμε, ενώ έξι πληρωμές προς έξι κράτη μέλη περιείχαν σφάλμα. Επίσης, εντοπίσαμε επίμονες αδυναμίες στα συστήματα αναφοράς και δικλίδων των κρατών μελών, οι οποίες υπονομεύουν την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ. Ως εκ τούτου διατυπώνουμε **γνώμη με επιφύλαξη**.

3. Τι είναι η «καθαρή γνώμη», η «γνώμη με επιφύλαξη» και η «αρνητική γνώμη»;

- **«Καθαρή»** γνώμη σημαίνει ότι τα αριθμητικά στοιχεία στους λογαριασμούς απεικονίζουν εύλογα την οικονομική κατάσταση και είναι σύμφωνα με τους κανόνες περί χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και διαχείρισης. Για τις πράξεις στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί σημαίνει ότι αυτές είναι, από κάθε ουσιώδη πλευρά, νόμιμες και κανονικές.
- Γνώμη **«με επιφύλαξη»** σημαίνει ότι οι ελεγκτές αδυνατούν μεν να διατυπώσουν καθαρή γνώμη, τα εντοπισθέντα προβλήματα, ωστόσο, περιορίζονται σε συγκεκριμένους τομείς.
- **«Αρνητική»** γνώμη σημαίνει ότι τα προβλήματα είναι γενικευμένα.

4. Τι σημαίνει «σημαντικό επίπεδο σφάλματος»;

Στην ελεγκτική ορολογία, σημαίνει το όριο άνω του οποίου τα σφάλματα θεωρείται ότι έχουν **σημαντικές συνέπειες**. Σημαντικό είναι το επίπεδο σφάλματος που μπορεί να επηρεάσει τις αποφάσεις των χρηστών στους οποίους απευθύνεται μια έκθεση ελέγχου. Τόσο το ΕΕΣ όσο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θέτουμε ως **όριο σημαντικότητας το 2 %**.

5. Τι σημαίνει «εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος»;

Το ποσοστό 3,6 % αποτελεί το κατά την εκτίμησή μας **ποσό που δεν θα έπρεπε να έχει καταβληθεί** από τον προϋπολογισμό της ΕΕ διότι, κατά την άποψή μας, δεν δαπανήθηκε σύμφωνα με την ενωσιακή νομοθεσία ή με τους ειδικούς εθνικούς κανόνες. Στα συνήθη σφάλματα που μπορούμε να αναφέρουμε συγκαταλέγονται οι πληρωμές προς μη επιλέξιμους δικαιούχους ή προς μη επιλέξιμα έργα ή οι πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν για την αγορά υπηρεσιών και αγαθών ή για επενδύσεις, χωρίς να έχουν εφαρμοστεί σωστά οι κανόνες περί δημόσιων συμβάσεων.

6. Το ποσοστό σφάλματος σημαίνει ότι κατασπαταλήθηκε το 3,6% των πόρων της ΕΕ;

Όχι. Θα ήταν ανακριβές να λέγαμε κάτι τέτοιο, καθώς υπάρχει σημαντική διαφορά μεταξύ «σφάλματος» και «σπατάλης». Στο πλαίσιο των ελεγκτικών δοκιμασιών στις οποίες υποβάλλουμε τις δαπάνες του προϋπολογισμού της ΕΕ, ελέγχουμε αν οι ενωσιακοί πόροι δαπανήθηκαν σύννομα, αν τα καταλογισθέντα έξοδα υπολογίστηκαν σωστά και αν τηρήθηκαν οι όροι επιλεξιμότητας. Η μη ικανοποίηση έστω και μίας από αυτές τις απαιτήσεις συνιστά «σφάλμα». Αυτή είναι η έννοια του ποσοστού 3,6 %.

Παρότι αυτά τα σφάλματα αφορούν πληρωμές για έργα ή προς δικαιούχους που δεν πληρούσαν τους όρους επιλεξιμότητας, τα οφέλη που επιδιώκονταν δεν αποκλείεται να επιτευχθούν και άρα **δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι οι σχετικοί πόροι κατασπαταλήθηκαν**. Για να γίνει αυτό περισσότερο σαφές, ιδού ένα παράδειγμα από τη φετινή έκθεση ελέγχου: Δικαιούχος εταιρεία στη Γαλλία έλαβε χρηματοδότηση από την ΕΕ για την κατασκευή μονάδας παραγωγής βιοαερίου. Διαπιστώθηκε, ωστόσο, ότι δεν είχε διοργανώσει διαβούλευση με φορείς της αγοράς, παρά τη σχετική υποχρέωση, και είχε αναθέσει τη σύμβαση για την κατασκευή της μονάδας σε ανάδοχο που ανήκε στον ίδιο βιομηχανικό όμιλο. Παρότι πρόκειται για σαφή περίπτωση δυνητικής

σύγκρουσης συμφερόντων κατά παράβαση των εθνικών και ενωσιακών κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις, η μονάδα παραγωγής βιοαερίου παραδόθηκε και πλέον είναι σε λειτουργία.

Φυσικά, είναι πιθανό νόμιμες και κανονικές δαπάνες να συνιστούν, παρά ταύτα, κατασπατάληση πόρων. Σχετικό παράδειγμα που αναφέραμε σε παλαιότερη έκθεσή μας είναι η περίπτωση λιμενικών υποδομών που κατασκευάστηκαν χωρίς να ληφθούν επαρκώς υπόψη τα προβλεπόμενα επίπεδα εμπορευματικών μεταφορών.

7. Συνιστά απάτη κάθε σφάλμα που εντοπίζουμε;

Στην πλειονότητα των περιπτώσεων, δεν υπάρχουν ενδείξεις που να υποδηλώνουν κάτι τέτοιο. Εξ ορισμού, απάτη είναι η δόλια παραπλάνηση με σκοπό τον προσπορισμό οφέλους. Μολονότι δεν είναι εύκολο να εντοπιστεί με την εφαρμογή των συνήθων ελεγκτικών διαδικασιών, από τις ελεγκτικές δοκιμασίες που πραγματοποιούμε όντως προκύπτουν κάθε χρόνο αρκετές περιπτώσεις εικαζόμενης απάτης.

Το 2024, αναφέραμε 19 τέτοιες περιπτώσεις, που εντοπίσαμε μεταξύ των 812 πράξεων που υποβάλαμε σε έλεγχο και τις οποίες παραπέμφαμε στην OLAF, την Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης της ΕΕ. Η OLAF, εφόσον το κρίνει αναγκαίο, διενεργεί σχετικές έρευνες και δίνει την κατάλληλη συνέχεια, σε συνεργασία πάντα με τις αρμόδιες εθνικές αρχές. Επτά από τις περιπτώσεις αυτές παραπέμφθηκαν επίσης στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία (EPPO).

8. Τι σημαίνει «διάχυτο σφάλμα»;

Τα αποτελέσματα του ελέγχου μας για το 2024 επιβεβαιώνουν τις παλαιότερες εκτιμήσεις μας, ότι δηλαδή ο τρόπος εκταμίευσης των κεφαλαίων επηρεάζει τον κίνδυνο σφάλματος. Πάνω από τα δύο τρίτα των δαπανών από τον προϋπολογισμό της ΕΕ που υποβάλαμε σε έλεγχο για το 2024 **περιείχε σημαντικό επίπεδο σφάλματος.** Ενώ εκτιμούμε ότι το επίπεδο σφάλματος στις δαπάνες συνολικά είναι 3,6 %, αυτό αυξάνεται σε 5,2 % όταν εξετάζουμε εκείνες που διέπονται από πολύπλοκους κανόνες. Επειδή το συγκεκριμένο είδος δαπανών αποτελεί σημαντικό μέρος των συνολικών δαπανών, θεωρούμε ότι το σφάλμα είναι διάχυτο, δηλαδή παρόν στον συνολικό ελεγχθέντα πληθυσμό ή σε **σημαντικό μέρος** του.

Οι ελεγχθέντες τομείς που περιέχουν σημαντικό επίπεδο σφάλματος περιλαμβάνουν κυρίως την **απόδοση από την ΕΕ** επιλέξιμων εξόδων που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο επιλέξιμων δραστηριοτήτων. Απόδοση εξόδων έχουμε, λόγου χάριν, στην περίπτωση ερευνητικών έργων (στο πλαίσιο του τομέα «Ενιαία αγορά, καινοτομία και ψηφιακή οικονομία»), επενδύσεων στην περιφερειακή και την αγροτική ανάπτυξη (στο πλαίσιο των τομέων «Συνοχή, ανθεκτικότητα και αξίες» και «Φυσικοί πόροι και περιβάλλον») και έργων αναπτυξιακής βοήθειας (στον τομέα «Γειτονικές χώρες και ο υπόλοιπος κόσμος»).

Καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι το ένα τρίτο περίπου των τομέων που ελέγχθηκαν το 2024 δεν περιέχει σημαντικό σφάλμα. Αυτοί αφορούν **πληρωμές βάσει δικαιωμάτων**, οι οποίες πραγματοποιούνται προς δικαιούχους που πληρούν ορισμένες (λιγότερο πολύπλοκες) προϋποθέσεις. Τέτοιες είναι, λόγου χάριν, οι υποτροφίες σε φοιτητές/φοιτήτριες και ερευνητές/ερευνητήτριες (στο πλαίσιο του τομέα «Ενιαία αγορά, καινοτομία και ψηφιακή οικονομία»), οι άμεσες ενισχύσεις προς τους γεωργούς (στο πλαίσιο του τομέα «Φυσικοί πόροι

και περιβάλλον»), καθώς και οι μισθοί και οι συντάξεις των υπαλλήλων της ΕΕ (στο πλαίσιο του τομέα «Ευρωπαϊκή δημόσια διοίκηση»).

9. Πώς είναι η κατάσταση όσον αφορά το χρέος και το άνοιγμα του προϋπολογισμού;

Στο τέλος του 2024, το χρέος της ΕΕ είχε και πάλι αυξηθεί σημαντικά (+31 %), ανερχόμενο σε 601,3 δισ. ευρώ (έναντι 458,5 δισ. ευρώ το 2023 και 348,0 δισ. ευρώ το 2022), κυρίως λόγω του δανεισμού σε σχέση με το NextGenerationEU (NGEU).

Λόγω της διακύμανσης των επιτοκίων, οι συνολικές δαπάνες για τόκους στον τρέχοντα μακροπρόθεσμο προϋπολογισμό της ΕΕ (2021-2027) θα μπορούσαν να ανέλθουν σε 30 δισ. ευρώ περίπου, ποσό διπλάσιο της αρχικής πρόβλεψης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (14,9 δισ. ευρώ).

Το άνοιγμα του προϋπολογισμού της ΕΕ (ήτοι το μέγιστο ποσό που θα χρειαστεί να καλυφθεί από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, αν υπάρξει αθέτηση πληρωμών) συνέχισε να αυξάνεται, ανερχόμενο συνολικά σε 342,0 δισ. ευρώ στο τέλος του 2024 (έναντι 298,0 δισ. ευρώ το 2023 και 248,3 δισ. ευρώ το 2022). Η αύξηση αυτή ήταν κυρίως συνέπεια των πρόσθετων δανείων του ΜΑΑ προς κράτη μέλη και των δανείων μακροοικονομικής χρηματοδοτικής συνδρομής (ΜΧΣ+) προς την Ουκρανία. Το άνοιγμα του προϋπολογισμού της ΕΕ αναμένεται να αυξηθεί περαιτέρω κατά τα προσεχή έτη και να φθάσει τα 567 δισεκατομμύρια ευρώ το 2027.

10. Γιατί προβληματίζει το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο η αυξανόμενη επιβάρυνση από τις δανειακές υποχρεώσεις;

Την τελευταία πενταετία, η ΕΕ βασίζεται ολοένα περισσότερο στις κεφαλαιαγορές για τη χρηματοδότηση μεγαλύτερων προγραμμάτων, όπως το NGEU. Το 2027, το ανεξόφλητο χρέος της ΕΕ λόγω δανεισμού ενδέχεται να υπερβεί τα 900 δισεκατομμύρια ευρώ, ποσό σχεδόν 10πλάσιο σε σχέση με το επίπεδο του 2020, πριν από τη σύσταση του NGEU.

Ως εκ τούτου, ο δανεισμός της ΕΕ αναμένεται να αυξηθεί σημαντικά έως τη λήξη του τρέχοντος πολυετούς προϋπολογισμού το 2027, με το μεγαλύτερο μέρος των αποπληρωμών να μετατίθεται στο μέλλον. Για να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα των μελλοντικών ενωσιακών προϋπολογισμών, επιβάλλεται η εφαρμογή κατάλληλων χρονοδιαγραμμάτων αποπληρωμής, ώστε να μη μειωθούν τα δημοσιονομικά περιθώρια για τη χρηματοδότηση δράσεων και προγραμμάτων της ΕΕ.

Η ετήσια έκθεση του ΕΕΣ σχετικά με τον προϋπολογισμό της ΕΕ για το 2024 διατίθεται σε 24 γλώσσες της ΕΕ στον ιστότοπο www.eca.europa.eu.